

hier een tegenstrijdigheid, omdat wel bij herhaling mag worden afgeleverd, als de arts dit op het recept vermeldt. Deze geeft dan echter daardoor welbewust aan, dat een zeker verdoovend middel eenigen tijd tot een bepaalde hoeveelheid mag worden gebruikt.

In de Beschikking is onderscheid gemaakt tusschen twee soorten recepten, namelijk die, welke voor patiënten zijn voorgeschreven en die, welke de arts of tandarts voor zichzelf voorschrijft, hetzij voor practijk-gebruik, hetzij voor persoonlijk gebruik.

Ten gerieve van den lezer volgt hieronder wat op beide soorten recepten moet worden vermeld.

Recepten voor patiënten	Recepten voor den arts zelf.
1. datum	datum
2. naam en hoeveelheid van het middel	naam en hoeveelheid van het middel
3. de bepaald omschreven wijze van gebruik (dus niet: gebruik bekend, e. d.)	verklaring, dat het middel moet dienen voor uitoe- fening der geneeskunst of voor eigen gebruik
4. naam van den patiënt	_____
5. eventueel het aantal herhalingen	_____
6. onderteekening of paraaf	onderteekening of paraaf

In het bijzonder wordt de aandacht gevestigd op de vermelding van het gebruik onder 3 genoemd.

Volgens art. 8 van de Wet op de Uitoefening der Geneeskunst wordt een recept onderteekend of geparafeerd. Aanbevolen wordt er een goede gewoonte van te maken recepten met verdoovende middelen steeds te onderteekenen, daar dit de mogelijkheid tot het maken van valsche recepten door verslaafden verkleint.

Dezelfde aanbeveling moge hier gegeven worden om hoeveelheden niet in cijfers, doch in letters te vermelden. Herhaaldelijk is receptvervalsching gebleken door 5 in 15 of X in XX te veranderen, hetgeen op die wijze belet kan worden.

Aangenomen mag worden, dat de medicus weet, of hetgeen hij voorschrijft een verdoovend middel is of dat het dit bevat. In twijfelachtige gevallen kan de apotheker hem daarover inlichten.

De nieuwe voorschriften zijn noodzakelijk geworden, omdat bij politieeel onderzoek kwam vast te staan, dat tal van gevallen van verslaving te wijten waren aan lichtvaardig voorschrijven van verdoovende middelen, om van ernstiger oorzaken te zwijgen. In verband met de internationale verplichtingen, welke Nederland op zich heeft genomen om het misbruik van verdoovende middelen te onderdrukken, kon daarin niet berust worden.

Aangezien de apothekers wettelijk verplicht zijn zich strikt te houden aan de voorschriften van de Ministerieele Beschikking van 19 December 1939 wordt, ter voorkoming van vertraging in de aflevering, aan de medici met nadruk aanbevolen op de recepten met verdoovende middelen de verschillende vermeldingen te schrijven zooals hierboven, overeenkomstig die Beschikking, is aangegeven.

A. H. VAN DE VELDE.

*Pharmaceutisch-Hoofdinspecteur
van de Volksgezondheid.*

's-Gravenhage, Januari 1940.

SYNTHESE IN DE GENEESKUNDE.

De aanval van prof. VAN LOGHEM (dit *Tijdschrift*, 3 Februari 1940, blz. 449) op onze Vereeniging noopt ons tot een verweer. En tevens tot een vraag aan de Redactie.

Indien een *internationale* beweging in de geneeskunde ook haar weerslag vindt in Nederland, dan doen de initiatiefnemers uit den aard der zaak een beroep op de medische pers. Wij deden zulks door inzending van een Open Brief aan de artsen in ons land. Acht nu de Redactie, als voorlichtster der openbare meening in onze medische samenleving, zich verantwoord, door zulk een manifest *niet* geheel op te nemen, doch *wèl* een scherpe bestrijding daarvan, waarin wij in den toon van het gebruikelijke superioriteitscomplex op één lijn worden gesteld met artsen die samenwerken met „piskijkers,-sters” en dergelijke? Een waardiger houding en een ietwat ruimere opvatting zou, dunkt ons, door de lezers van dit *Tijdschrift* meer zijn gewaardeerd.

Prof. VAN LOGHEM heeft gemeend, den staf te mogen breken over een groep van aanvankelijk 35 collegae: huisartsen, psychiaters, chirurgen, physico-therapeuten, allopatheën en homoeopathen, die allen bezield zijn door den wensch, het oude medische ideaal der synthese tot vervulling te brengen.

Onze bestrijder weet niet beter te doen dan zijn critiek aan te vangen met de ironische vraag: Synthese of antithese? Wij antwoorden daarop, dat wij bedoelen hetgeen wij schrijven, dat wil zeggen synthese en géén verkapte antithese. Indien de Redactie onzen Open Brief den lezers niet onthouden had, dan zouden dezen hebben kunnen vaststellen, dat wij (om niet onnoodig te prikkelen) met opzet woorden als officieele geneeskunde, schoolgeneeskunde en dergelijke hebben vermeden. Wie verbiedt ons echter, te spreken van analytische geneeskunde, terwijl prof. VAN LOGHEM zelf het begrip natuurwetenschappelijke geneeskunde gebruikt? Het adjectief is slechts richting-gevend, maar dekt niet de geheele lading. In de classieke geneeskunde herkennen wij zoogenaamde moderne elementen en de moderne bevat classieke onderdeelen. Indien wij dus van analytische geneeskunde spreken, dan loochenen wij niet de synthetische elementen, welke ook zij bevat. Omgekeerd zal de synthetische geneeskunde het niet zonder analyse kunnen stellen. Het is, zooals prof. DE LANGEN, hoewel in onze eerste vergadering te Utrecht opponeerende, terecht opmerkte: „Er is geen analyse zonder synthese en omgekeerd; zij vormen samen het leven”.

Onze Vereeniging wil nu meer het accent leggen op de synthese, daar dit haars inziens sinds VIRCHOW, ten nadeele der geneeskunde, te sterk op de analyse is gelegd. Van een antithese wil zij dus niet weten. Zij is dankbaar voor de langs analytischen weg verkregen elementen, waarmede zij haar synthetisch beeld kan opbouwen. Maar de synthese kan wèl verder gaan dan de analyse voeten heeft. Prof. VAN LOGHEM toont zich in zijn slotzin te veel naturalist: ook andere elementen dan die der natuurwetenschap kunnen der synthese dienstig zijn, om aan de geneeskunde te bouwen.

Gaan onze Medische Faculteiten met hun conservatisme steeds vrij uit? Hoe heeft niet PASTEUR tegen de officieele medische wereld moeten strijden! Hoe lang heeft het geduurd, alvorens de physische therapie een begin van erkenning kreeg, terwijl nog niet lang geleden een Amsterdamsch hoogleeraar een physico-therapeut als een „waterdokter” bestempelde? Hoe lang reeds streven homoeopathen vergeefs naar een synthese met de universitaire geneeskunde? Ook tot de hernieuwde erkenning van het constitutie-begrip in de interne geneeskunde is de Faculteit eerst schoorvoetend overgegaan. Men denke ook aan den strijd tegen PRIESSNITZ' hydrotherapie. En was het niet de Medische Faculteit van München, welke een eeuw geleden op hygiënische gronden den aanleg van spoorwegen met kracht ontried?

De vervaardigers der moderne bouwstenen zijn onzes inziens vaak te veel geabsorbeerd door hun détail-onderzoek, om niet verheugd te zijn, het optrekken van het therapeutische gebouw aan synthetisch-ingestelde krachten over te laten, die tot breeder samenvatting in staat zijn en die aan elk onderdeel zijn rechtmatige plaats trachten te geven.

Het spijt ons, dat prof. VAN LOGHEM het koppelen van het analytische materiaal aan de oude medische wijsheid, aan de empirie en aan de metaphysiek niet verstaat. De onpartijdige oplossing dezer controversse tusschen hem en ons zou eigen-

lijk slechts kunnen plaats hebben, door ze aan den wetenschappelijken leek voor te leggen! Wij vreezen diens oordeel niet.

Wij verheugen ons met prof. VAN LOGHEM over den vooruitgang der huidige geneeskunde, vooral op de door hem genoemde gebieden. Maar hij en zijn geestverwanten mogen den schijn vermijden, dat zij aan de bekende woorden: „een iegelijk achte een ander voortreffelijker dan zichzelf” zouden willen toevoegen: „maar de medicus achte zich voortreffelijker dan ieder ander”.

Amsterdam,
13 Februari 1940.

Prof. dr. J. G. SLEESWIJK, voorzitter,
Dr. R. A. B. OOSTERHUIS, secretaris
der Vereeniging voor Synthetische
Geneeskunde „Hippocrates.”

BERICHTEN.

BUITENLAND.

ENGELAND. — Ongevallen in de duisternis. In det Lagerhuis heeft de heer MONTAGUE op 23 Januari de aandacht gevestigd op het groote aantal ongevallen op de straten, sedert de „black-out” 's avonds is begonnen. In December zijn er 1200 doodelijke ongevallen gebeurd op de wegen, waarvan 900 tijdens de verduistering, en bovendien hebben 30000 verwondingen plaats gehad. Van 1 September tot 31 December zijn 4123 personen op de wegen gedood, waarvan 2657 voetgangers, of 117 pCt. meer dan het jaar te voren. Het aantal *volwassen* voetgangers, die om het leven kwamen, was zelfs 148 pCt. hooger dan in het overeenkomstige gedeelte van 1938. De regeering is voornemens, de snelheid van 30 Engelsche mijlen voor auto's, die in gewone omstandigheden geen kwaad kan, tijdens verduistering niet meer toe te laten, doch dan slechts een 20-mijls snelheid toe te staan (*Brit. med. Journ.*, 3 Februari).

— **Nuttige lasterpraatjes.** Een Engelsch weekblad had beweerd, dat de British Medical Association het voor artsen, die niet tot haar leden behoorden, onmogelijk maakte, in het leger dienst te nemen, en daarentegen aan haar leden de best betaalde posten bezorgde. Het blad erkende eenige weken later, dat voor de geuite bewering geen grond bestond, en dat de Association volstrekt onpartijdig was. Het had zich daarom zelf een boete van 100 P.St. opgelegd, welk bedrag, evenals 50 P.St. van een blad, dat het verhaal had overgenomen, in het Londensche Lord Mayor-fonds voor het Roode Kruis werd gestort (*Brit. med. Journ.*, 25 November 1939).

VEREENIGDE STATEN. — Het bloedonderzoek vóór het huwelijk. Sedert 1 Juli 1938 is in den Staat New York verplicht bloedonderzoek voor trouwlustige paren voorgeschreven. In het eerste jaar werden 15496 personen onderzocht, en men was zoo gelukkig, bij 329 hunner syphilis van ouderen of jongeren datum te vinden. Het was dus niet voor niets! (*Zeitschr. f. ärztl. Fortb.*, 1 Februari).

DUITSCHLAND. — Oorlogsdysenterie. Prof. B. GANTENBERG bespreekt in *Deutsche med. Wochenschr.* van 15 en 22 December 1939 de lijdens aan dysenterie, die, afkomstig van den veldtocht in Polen, in zijn ziekenhuis te Berlijn zijn waargenomen. Meer dan één derde van alle gevallen was zeer ernstig. Vele lijdens bezweken binnen drie dagen na hun aankomst. Van 82 clinisch goed vastgestelde gevallen waren 32 te wijten aan den bacil van SHIGA-KRUSE. In 30 gevallen kon geen bacterie als oorzaak worden aangewezen. GANTENBERG dringt aan op groote voorzichtigheid, vooral ten opzichte van de bacillendragers, daar de ziekte reeds in Duitschland is doorgedrongen.

— **Homosexualiteit bij den arts.** Het Pruisische Oberverwaltungsgericht heeft een arts zijn bevoegdheid ontnomen, omdat hij, wegens homoseksueele handelingen, door den strafrechter tot 14 maanden gevangenisstraf was veroordeeld. De *Zeitschr. f. ärztl. Fortbildung* van 1 Februari juicht dit